

İtfaiye Hizmetleri

Bu Genelge; Anayasa Mahkemesinin Belediye Kanunu'nunda yer alan "...Belediye..... itfaiye... hizmetlerini yapar veya yaptırır." cümlesinde "yaptırır" ibaresinin itfaiye hizmeti yönünden, itfaiye hizmetlerinin kamu görevlileri tarafından yerine getirilmesi gerektiği gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkindir.

T.C.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

06.01.2020

Sayı: 23663589-045.02[G-01023]-
E.1870

Konu: İtfaiye Hizmetleri

YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün 17.12.2019 tarihli ve E.298603 sayılı yazısı.

İlgi sayılı yazınızda özetle;

Anayasa Mahkemesinin 26/06/2019 tarih ve E.2019/27, K.2019/56 sayılı kararı ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin görev ve sorumlulukları başlıklı 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi birinci cümlesinde yer alan "...Belediye..... itfaiye... hizmetlerini yapar veya yaptırır." cümlesinde "yaptırır" ibaresinin itfaiye hizmeti yönünden, itfaiye hizmetlerinin kamu

görevlileri tarafından yerine getirilmesi gerektiği gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar verildiği,

Anayasa Mahkemesinin ilgili kararı ve konuyla ilgili diğer mevzuat hükümleri incelendiğinde, Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta iken 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre belediye şirketlerine işçi statüsünde geçişi yapılan personelin, yangın personeli olarak çalıştırılmayacakları, ancak kamu görevlisi statüsü bulunmamakla birlikte, söz konusu personelin itfaiye teşkilatında büro, çağrı merkezi, bakım onarım (araç, bina, ekipman) ve benzeri hizmetlerde destek personeli olarak çalıştırılabilecekleri değerlendirilmekte ise de konu hakkında Genel Müdürlüğümüzün görüşü talep edilmiştir.

İlgi sayılı yazınız incelenmiş olup;

* Görüşe konu olan Anayasa Mahkemesinin E.2019/27, K.2019/56 sayılı kararı,

* 5393 Sayılı Belediye Kanunu,

* 28/04/2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar,

* 21/10/2006 tarihli ve 26326 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliği,

* 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri,

* 01/01/2018 tarihli 30288 sayı ile Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Kurum Ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 Ve Geçici 24 Üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul Ve Esaslar,

* 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunun ilgili hükümleri ve diğer mevzuat hükümleri incelenmiştir.

21/10/2006 tarihli ve 26326 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde;

Kadro ve unvanlar

MADDE 8 - (1) ""Belediye itfaiye teşkilatı personel kadro ve unvanları, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Esaslara göre; daire başkanı, itfaiye müdürü, itfaiye şube müdürü, itfaiye amiri, itfaiye çavuşu ve itfaiye eri kadroları ile diğer kadrolardan oluşur."

Belediye itfaiye yangın personeli

MADDE 9 - (1) "Belediye itfaiye teşkilatında çalışan itfaiye eri, itfaiye çavuşu, itfaiye amiri, itfaiye şube müdürü, itfaiye müdürü ve itfaiye daire başkanı yangın personelidir. Bu personel, bizzat yangın yerinde bulunmak ve yangına müdahale etmekle sorumlu ve görevlidir." hükümleri bulunmaktadır.

Belediye itfaiye yönetmeliğinde, itfaiye hizmetlerini yerine getirecek olan personelin; " itfaiye eri, itfaiye çavuşu, itfaiye amiri, itfaiye şube müdürü, itfaiye müdürü ve itfaiye daire başkanı" olduğu belirtilmiştir.

Nitekim Anayasa Mahkemesinin E.2019/27, K.2019/56 kararında;

"Bu kapsamda, anılan yasal düzenlemeler karşısında, yangınların ve olası bir yangın anında can ve mal kaybının en aza indirilmesi ve yangın anında ortaya çıkabilecek riskleri ortadan kaldırmak amacıyla kamu güvenliğinin söz konusu olduğu itfaiye hizmetinin, idarenin asli ve sürekli etkinlikleri içinde yer aldığı ve bu konuda yapılacak faaliyetlerin özel bir meslek bilgisini ve uzmanlığı gerektiren tecrübeli personel tarafından yerine getirilmesi zorunluluk arz ettiğinden dolayı ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır." denilmiştir.

Anayasa Mahkemesi kararında, itfaiye hizmetlerinin kapsamı belirtilirken; ".. yangınların ve olası bir yangın anında can ve mal kaybının en aza indirilmesi ve yangın anında ortaya çıkabilecek riskleri ortadan kaldırmak" olarak açıklanmıştır.

İtfaiye hizmetlerini yerine getirecek personelin "yangınların ve olası bir yangın anında can ve mal kaybının en aza indirilmesi ve yangın anında ortaya çıkabilecek riskleri ortadan kaldırılması" faaliyetlerini yapacağı, özel bir meslek bilgisi ve uzmanlığı gerektirdiği, bu nedenle memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yerine getirilmesi gerektiğine karar verilmiş olup, anılan kararda itfaiye hizmetlerini yürütecek olan personelin; 21/10/2006 tarihli ve

26326 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin 9'uncu maddesinde belirtilen ..."itfaiye eri, itfaiye

çavuşu, itfaiye amiri, itfaiye şube müdürü, itfaiye müdürü ve itfaiye daire başkanı " olduğu mütalaa edilmiştir.

Netice olarak, Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta iken 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre belediye şirketlerine işçi statüsünde geçişi yapılan personelin, Anayasa Mahkemesinin E.2019/27, K.2019/56 sayılı kararına göre yangın personeli olarak çalıştırılmayacakları, ancak söz konusu personelin itfaiye teşkilatlarında; büro, çağrı merkezi, bakım onarım (araç, bina, ekipman) ve benzeri hizmetlerde destek personeli olarak çalıştırılmalarında hukuken bir engel olmadığı, bu hususun Anayasa Mahkemesi kararına ve mevzuatın lafzına aykırı olmadığı değerlendirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzce talimat niteliğinde görüş verilemeyeceği, verilen görüşlerin istişari nitelikte olduğu hususu da dikkate alınarak, 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 109/C maddesinin atıfta bulunduğu 659 sayılı KHK'nın 4' üncü Maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca hazırlanan Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü görüşü olarak bilgilerinizi arz ederim.

Ahmet KÜÇÜKLER

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA